7
Klimaat en Energie

Klimaat en Energie

Aan de orde is het **tweeminutendebat Klimaat en Energie (algemeen) (CD d.d. 15/02)**.

De **voorzitter**:
Aan de orde is het tweeminutendebat Klimaat en Energie (algemeen). Het commissiedebat vond plaats op 15 februari 2023. Er zijn vijf deelnemers van de zijde van de Kamer. Ik geef graag als eerste het woord aan de heer Boulakjar van de fractie van D66. Had ik de minister al van harte welkom geheten? Nee hè? Dan doe ik dat morgen, denk ik. Nee hoor! Van harte welkom, meneer de minister. Fijn u weer te zien. De heer Boulakjar.

De heer **Boulakjar** (D66):
Dank u wel, voorzitter. Ik vervang de waarde collega de heer Boucke. Ik heb één motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat dit kabinet inzet op meer zonne-energie en dat de voorkeursvolgorde zon voorschrijft dat bij het toepassen van zonnepanelen dubbel gebruik van de ruimte de voorkeur verdient;

overwegende dat Nederland ruim 50 km^2 parkeerterrein heeft en dat we zo snel mogelijk zo veel mogelijk elektrisch willen gaan rijden;

verzoekt de regering om het verplicht plaatsen van zonnepanelen boven grote parkeerterreinen die daarvoor geschikt zijn, rekening houdend met onder andere schaduwwerking en transportcapaciteit op het net, zo spoedig mogelijk op te nemen in wet- en regelgeving, en daarbij 2030 als streefjaar aan te houden;

verzoekt de regering om subsidies ook toe te snijden op zonnedaken boven parkeerterreinen en die projecten daarmee aantrekkelijker te maken dan zonprojecten die lager staan in de voorkeursvolgorde zon;

verzoekt de regering om via het Nationaal Programma Regionale Energiestrategieën kennis en kunde te delen over zonnedaken boven parkeerterreinen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Boulakjar en Boucke.

Zij krijgt nr. 1181 (32813).

Heel goed. Dan de heer Kops van de fractie van de Partij voor de Vrijheid.

De heer **Kops** (PVV):
Voorzitter.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering ervoor te zorgen dat huishoudens die vorig jaar noodgedwongen de verwarming hebben uitgezet en nu vanwege een "te laag energieverbruik" niet in aanmerking komen voor het Tijdelijk Noodfonds Energie, daar alsnog toegang toe krijgen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Kops.

Zij krijgt nr. 1182 (32813).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering ervoor te zorgen — al dan niet via de ACM — dat de jaarafrekeningen van alle energieleveranciers nog deze maand volledig inzichtelijk en controleerbaar zijn,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Kops.

Zij krijgt nr. 1183 (32813).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering huishoudens die bij de jaarafrekening fors moeten bijbetalen en daardoor in financiële problemen komen, extra te compenseren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Kops.

Zij krijgt nr. 1184 (32813).

De heer **Kops** (PVV):
Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dan mevrouw Kröger van GroenLinks.

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks):
Voorzitter. Ik heb drie moties, dus ik ga rapperderap.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat zowel het IPCC als TNO het reguleren van fossiele reclame als kansrijke maatregelen benoemt;

overwegende dat additionele maatregelen genomen moeten worden om de klimaatdoelen te realiseren;

verzoekt de regering om in het pakket aan additionele maatregelen dat wordt voorbereid ook de regulering van fossiele reclame op te nemen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Kröger.

Zij krijgt nr. 1185 (32813).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat we in een energiecrisis zitten en zo veel mogelijk energie moeten besparen;

constaterende dat sinds 1 januari 2023 kantoorgebouwen van 100 vierkante meter of groter minimaal energielabel C moeten hebben;

overwegende dat deze verplichting effectiever kan worden gehandhaafd;

verzoekt de regering om toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht en de energielabel C-verplichting te combineren en dit zo veel mogelijk bij de omgevingsdiensten te beleggen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Kröger.

Zij krijgt nr. 1186 (32813).

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks):
Tot slot, voorzitter.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat miljarden aan fossiele subsidies nog steeds een verkeerde prikkel geven voor de verduurzaming van onze samenleving;

constaterende dat het kabinet met een aanvullend pakket aan maatregelen komt om de klimaatdoelen uit het coalitieakkoord te halen;

verzoekt de regering om additionele concrete maatregelen om fossiele subsidies af te bouwen op te nemen in het aanvullende pakket klimaatmaatregelen dat met de Voorjaarsnota wordt gepresenteerd,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Kröger.

Zij krijgt nr. 1187 (32813).

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks):
Voorzitter. Tot slot zou ik de minister willen vragen om ook in dit tweeminutendebat te reflecteren op de uitkomsten van het IPCC-rapport en hoe hij die betrekt in de ingewikkelde besluitvorming om tot een additioneel pakket te komen dat recht doet aan de 1,5 graad, want we liggen op volstrekte ramkoers.

Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dan de heer Grinwis van de ChristenUnie.

De heer **Grinwis** (ChristenUnie):
Voorzitter, dank u wel. Er ligt een gouden toekomst voor groen gas, mits we dit groene goedje niet langer discrimineren. Martien Visser, de ongekroonde cijferkoning op het gebied van energie, heeft het ons een- en andermaal voorgehouden, en gister ook weer eens vlammend opgeschreven. Daarom deze motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat groen gas, zeker wanneer gecombineerd met isolatie en hybride warmtepomp, een aantrekkelijk alternatief is voor aardgas en dat transport, distributie en

opslag van gas vele malen goedkoper is dan van elektriciteit of warmte;

constaterende dat Groot-Brittannië, Duitsland en België inzetten op groen gas en hun gasinfrastructuur zelfs uitbreiden;

constaterende dat het desondanks fiscaal aantrekkelijker is om warm water van biomassa te maken dan om het om te zetten in biogas, ondanks de hoge systeemkosten van het aanleggen van een geheel nieuw warmtenet, en dat ook in de SDE++ systeemkosten nog onvoldoende worden meegenomen;

verzoekt de regering in beleid en wetgeving groen gas een prominente plek te geven en een gelijker en daarmee veel beter speelveld te creëren voor groen gas,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Grinwis en Erkens.

Zij krijgt nr. 1188 (32813).

De heer **Grinwis** (ChristenUnie):
Tot zover.

De **voorzitter**:
Dank u wel. De laatste spreker van de zijde van de Kamer is de heer Thijssen van de Partij van de Arbeid. O, laten we eerst mevrouw Teunissen even doen, want die stond inderdaad bovenaan. Sorry.

Mevrouw **Teunissen** (PvdD):
Voorzitter, dank u wel. Ik heb één motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat uit het nieuwe onderzoek van Alman Metten van 23 maart 2023 blijkt dat de omvang van alle fossiele subsidies nog groter is dan gedacht en dat ze tussen 2019 en 2021 jaarlijks ten minste €30 miljard bedroegen;

overwegende dat het onrechtvaardig is dat de fossiele industrie hiervan profiteert, op kosten van de burger;

overwegende dat deze fossiele subsidies de klimaatinspanningen van het kabinet ondermijnen;

verzoekt de regering alle fossiele subsidies per direct af te schaffen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Teunissen en Van Raan.

Zij krijgt nr. 1189 (32813).

Mevrouw **Teunissen** (PvdD):
Voorzitter. Dan heb ik nog een vraag over de 1,5 graadtoets voor de fossiele-exportsteun in 2023. De minister heeft eerder gezegd dat heel kritisch gekeken zal worden of die projecten nog passen binnen het 1,5 graadscenario. Gisteravond stuurde de staatssecretaris Fiscaliteit een brief naar de Kamer waarin hij schrijft dat het niet voldoen aan het 1,5 graadscenario geen uitsluitingsgrond is voor de ekv-dekking in de overgangsperiode, dus dat hij die 1,5 graadtoets niet ziet zitten. Wat vindt de minister voor Klimaat en Energie daarvan? Gaat hij de regie terugpakken? Wat gaat hij nu doen?

Dan heb ik nog één vraag. Ik ga alsnog mijn motie over de vlaktaks in het ibo klimaat in stemming brengen. Wij constateren dat de toezegging was dat in het ibo zou worden opgenomen wat die vlaktaks zou kunnen betekenen. Waarom is dat niet gebeurd? Gaat de minister er op korte termijn voor zorgen dat dat wel gaat gebeuren?

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Wacht even. U wilt een eerder ingediende motie alsnog in stemming brengen? Begrijp ik dat goed?

Mevrouw **Teunissen** (PvdD):
Ja, dat is een aangehouden motie.

De **voorzitter**:
U moet ons wel even helpen met welke motie dat is, door een rugnummer.

Mevrouw **Teunissen** (PvdD):
Ik heb hier het nummer van de motie staan, maar dat ga ik nog aan u doorgeven.

De **voorzitter**:
Graag.

Mevrouw **Teunissen** (PvdD):
Dat is de motie-Teunissen over de vlaktaks.

De **voorzitter**:
Als u het nummer doorgeeft, dan weten we waar het over gaat.

Mevrouw **Teunissen** (PvdD):
Ja.

De **voorzitter**:
De laatste spreker van de zijde van de Kamer is de heer Thijssen van de fractie van de Partij van de Arbeid.

De heer **Thijssen** (PvdA):
Dank, voorzitter. Ik ga een motie nog een keer indienen. Sinds ik die motie heb ingediend, die helaas niet een meerderheid heeft gehaald, is er een rapport gekomen van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, over rechtvaardigheid in klimaatbeleid. Dat roept ertoe op om rechtvaardigheid institutioneel te borgen in het klimaatbeleid en om de rol van rechtvaardigheid transparant aan de voorkant van het beleidsproces op te nemen. Aangezien we weten dat de minister hard bezig is om extra klimaatbeleid te maken, lijkt het me goed als deze motie het nu wel haalt, ook overwegende dat er een TNO-gedragsscan is geweest, waaruit blijkt dat mensen waarde hechten aan een eerlijke verdeling van lasten en dat een oneerlijke verdeling het vertrouwen in klimaatbeleid ondermijnt, en tot slot, omdat de minister zelf zich ook meerdere malen heeft uitgesproken voor de noodzaak van rechtvaardig klimaatbeleid. Dus hopelijk krijgt de motie oordeel Kamer.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat nu al ruim 550.000 huishoudens in Nederland in energiearmoede leven;

van mening dat klimaatbeleid alleen werkt als het ook eerlijk is;

verzoekt de regering ervoor te zorgen dat lage- en middeninkomensgroepen per saldo niet financieel achteruitgaan door klimaatbeleid,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Thijssen.

Zij krijgt nr. 1190 (32813).

De heer **Thijssen** (PvdA):
Dan een tweede motie, over de meest ambitieuze duurzaamheidscriteria voor biomassa ter wereld. Die zouden we in Nederland hebben, maar het wordt steeds duidelijker dat er in die biomassaketen ook misstanden zijn. Heel precies gezegd: we horen dat met heel veel belastinggeld voor Nederland uit veenbossen in Estland biomassa wordt gehaald. Daar is onderzoek naar gedaan, maar men is niet even naar dat veenbos gegaan om te kijken of er ook echt misstanden zijn. Deze motie probeert dat op te lossen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het NEa-rapport uit 2022 over illegale bomenkap in Estland voor de verwerking van biomassa voortkwam uit enkel een bureauonderzoek en waakhond SOMO de gebreken van dit rapport heeft blootgelegd;

overwegende dat de minister voor Klimaat en Energie in het commissiedebat heeft laten weten de noodzaak van veldonderzoek mee te nemen in de aangescherpte controlesystematiek rondom bomenkap;

verzoekt de regering een veldonderzoek te laten uitvoeren in aanvulling op het NEa-onderzoek naar bomenkap in Estland,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Thijssen.

Zij krijgt nr. 1191 (32813).

Heel goed. Tot zover de termijn van de Kamer. Ik schors vijf minuten.

De vergadering wordt van 17.14 uur tot 17.20 uur geschorst.

De **voorzitter**:
Het woord is aan de minister.

Minister **Jetten**:
Dank u wel, voorzitter. Ik begin met de moties en beantwoord dan nog een drietal vragen.

De motie-Boulakjar/Boucke op stuk nr. 1181 over de zonnepanelen boven parkeerterreinen geef ik oordeel Kamer.

De motie-Kops op stuk nr. 1182 gaat over de voorwaarden voor het noodfonds. Daarover hebben we in het debat uitgebreid van gedachten gewisseld. De vormgeving en de totstandkoming van het noodfonds waren ingewikkeld, maar gelukkig draait het nu. Het is niet mogelijk om daar nu nog andere zaken aan toe te voegen. Ik zal de suggestie van de heer Kops wel meegeven aan de minister voor Armoedebeleid voor een eventueel vervolg van het noodfonds, maar de motie op stuk nr. 1182 ontraad ik.

De motie op stuk nr. 1183 van de heer Kops over inzichtelijke jaarafrekeningen. Ik deel de inzet en zal nogmaals aan de ACM vragen hier goed op toe te zien, maar ik kan niet garanderen dat dit binnen de in de motie genoemde termijn mogelijk is. Energieleveranciers hebben een heel grote inspanning moeten leveren om het prijsplafond ingevoerd te krijgen. Binnen een maand volledig inzicht geven, waar de heer Kops om vraagt, is, denk ik, niet voor alle energieleveranciers te doen. Maar: hoe eerder, hoe beter. Ik zal de ACM daar dus nogmaals op wijzen, maar de motie op stuk nr. 1183 ontraad ik.

De motie op stuk nr. 1184 is van de heer Kops. Het kabinet zal later dit voorjaar inzichtelijk maken hoe het vanaf 2024 op nog gerichtere manieren zal proberen om mensen tegemoet te komen in de gestegen energiekosten. In het lopende jaar kunnen we daar geen extra zaken aan toevoegen. De motie op stuk nr. 1184 ontraad ik dus.

De **voorzitter**:
Een vraag van de heer Kops.

De heer **Kops** (PVV):
Ik heb even een vraag over de motie over de jaarafrekeningen. De minister zei dat hij moeite had met de termijn die in de motie staat: nog deze maand. Oké. Als we er dan "volgende maand" van maken, krijgt de motie dan wel oordeel Kamer?

Minister **Jetten**:
Daar kom ik zo meteen op terug, voorzitter. Dan kijk ik even op mijn hulplijn om te achterhalen wat een reële termijn is waarop we dit van hen kunnen vragen.

Dan de motie op stuk nr. 1185 van mevrouw Kröger. Eerder heb ik toegezegd dat we reclames voor fossiel meenemen in verschillende trajecten. Ik ben hierover ook in gesprek met de sector; dat heb ik eerder aan de Kamer toegezegd. Ik wil niet vooruitlopen op de conclusie uit die gesprekken. De motie op stuk nr. 1185 wordt dus ontraden.

De motie op stuk nr. 1186 van mevrouw Kröger over de handhaving. Laten we vooropstellen dat zowel de handhaving van de energiebesparingsplicht als de handhaving van de energielabel C-verplichting goed is. Je moet dat soort normen stellen, maar dan moet je er ook op toezien dat de bedrijven waarop die normen van toepassing zijn, zich daaraan houden. Het betreft alleen wel deels verschillende bedrijven en verschillende regelingen die onder verschillende ministeries vallen. Ik kan nu dus eigenlijk niet beoordelen in hoeverre het vanuit het ministerie van Volkshuisvesting verstandig is om op deze manier de energielabel C-verplichting te gaan handhaven. Op dit moment moet ik daarom de motie op stuk nr. 1186 ontraden.

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks):
Ik heb eigenlijk ook over mijn eerste motie een vraag, maar eerst over deze motie. Ik zou dan toch hopen dat de minister eerst even in contact treedt met zijn collega, en dan met een oordeel komt. Het punt is dat dat wel zo efficiënt is, omdat het deels natuurlijk wel degelijk overlappende bedrijven of panden zijn, en je dat dan in één klap kan handhaven.

Minister **Jetten**:
Nou, die conclusie durf ik echt nog niet te trekken, want het hoeft niet zo te zijn dat de eigenaar van die kantoorpanden qua energie-intensiteit zo hoog zit dat hij onder de energiebesparingsplicht valt die onder mijn verantwoordelijkheid zit. Maar op dit moment kan ik dat dus niet beoordelen. Als u wilt, kan ik ook nog schriftelijk op deze motie terugkomen. Dan heb ik wat meer tijd om met de minister voor Volkshuisvesting te overleggen.

De **voorzitter**:
En over die eerste motie nog even één vraag?

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks):
De minister geeft aan dat hij in gesprek gaat met de sector en met experts. Maar ik neem aan dat die gesprekken op korte termijn plaatsvinden. De voorjaarsbesluitvorming ook, dus dan kunnen we toch de conclusies uit deze gesprekken meenemen in die besluitvorming?

Minister **Jetten**:
Die heb ik niet afgerond voordat de voorjaarsbesluitvorming plaatsvindt.

De **voorzitter**:
Prima. De zevende motie, die op stuk nr. 1187.

Minister **Jetten**:
De motie op stuk nr. 1187 van mevrouw Kröger gaat heel specifiek over die voorjaarsbesluitvorming, namelijk het afbouwpad voor fossiele subsidies. Ik heb eerder ook mede namens staatssecretaris Van Rij aangegeven dat we daarnaar kijken, en dat we ook dat afbouwpad willen presenteren. Maar ik kan nu niet vooruitlopen op de integrale besluitvorming, dus op dit moment zou ik eigenlijk aan mevrouw Kröger willen vragen om deze motie op stuk nr. 1187 aan te houden, bijvoorbeeld tot het ibo-debat, dat al gepland staat.

De **voorzitter**:
Maar ik zie mevrouw Kröger weglopen, dus dat is ze niet van plan, en dus is het oordeel ...?

Minister **Jetten**:
Dan is die ontraden. Voor nu ontraden, maar mevrouw Kröger wil daar misschien nog even over nadenken.

Dan de motie-Grinwis/Erkens op stuk nr. 1188, over groen gas. Wij zijn momenteel bezig om het Programma Groen Gas uit te rollen, en een belangrijk onderdeel daarvan is het creëren van een passend speelveld in termen van stimulering en regelgeving. Deze motie sluit daar, denk ik, goed bij aan, dus deze motie krijgt oordeel Kamer.

Voor de motie op stuk nr. 1189 geldt eigenlijk hetzelfde als net voor de motie van mevrouw Kröger die ook over fossiele subsidies ging. Het is onderdeel van de integrale besluitvorming dit voorjaar, maar daar kan ik nog niet op vooruitlopen. Dus deze motie of aanhouden, en anders moet ik deze nu ontraden.

Dan de motie op stuk nr. 1190 van de heer Thijssen. Laat ik vooropstellen dat we inderdaad van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid een heel boeiend advies hebben gekregen over klimaatrechtvaardigheid, echt in brede zin. De WRR geeft daarin echt best veel handvatten voor hoe dat klimaatbeleid rechtvaardiger kan en moet. En ik ben ook van plan om, naast de kabinetsappreciatie die op dat WRR-rapport komt, ook in het voorjaarspakket zo veel mogelijk al die tips en aanbeveling van de WRR te laten terugkomen. Maar dat is wel echt breder dan het dictum dat deze motie nu behelst. Bovendien vind ik ook dat we niet moeten beloven dat we voor alles en iedereen dezelfde uitkomsten van klimaatbeleid hebben. Er zijn gewoon grote

verschillen op basis van waar je woont, wat voor type huis je hebt, wat je inkomenspositie is et cetera. Dus ik vind dit eigenlijk een te-kort-door-de-bochtsamenvatting van een verder gedegen rapport. Dus die motie op stuk nr. 1190 ontraad ik.

Dan de elfde motie, die op stuk nr. 1191, over het biomassaonderzoek. Ik heb in het debat ook toegezegd aan de heer Thijssen dat ik voor de zomer nog terugkom met een brief over de opvolging van de aanbevelingen van de NEa, en ook een verdere versterking van de Nederlandse systematiek. Een extra onderzoek op dit moment voegt daar wat mij betreft niets aan toe, dus de motie op stuk nr. 1191 ontraad ik.

De **voorzitter**:
Eén korte vraag van de heer Thijssen.

De heer **Thijssen** (PvdA):
Ja. Ik weet natuurlijk dat die toezegging is gedaan door de minister, maar dit gaat gewoon over dit specifieke geval. Er is zo veel onrust over. Laat de NEa even gaan kijken in dat veenbos, en dan weten we zeker of het klopt of niet.

Minister **Jetten**:
Daar hebben we volgens mij in het commissiedebat ook uitgebreid over van gedachten gewisseld, over in hoeverre dat nog iets toevoegt ...

De **voorzitter**:
Prima. Waren er nog wat vragen?

Minister **Jetten**:
Dan terugkomend op de vraag die de heer Kops net per interruptie stelde. Wat ik kan doen, is dat ik mede namens de ACM u in april een beeld geef van wat dan de stand van zaken is. Dus wellicht kunt u de motie zo wijzigen dat ik u voor eind april laat weten wat de stand van zaken is rondom die jaarafrekeningen.

De **voorzitter**:
De heer Kops gaat daarmee aan de slag.

Minister **Jetten**:
Dan zien we de gewijzigde motie tegemoet. Maar met deze duiding komen we daar volgens mij dan wel uit, voorzitter.

Dan vroeg mevrouw Teunissen naar de vlaktaks in het kader van het ibo klimaat. Dat is het interdepartementaal beleidsonderzoek klimaat. Ik heb de suggestie van de vlaktaks overgebracht aan het ibo-team, maar dat is een onafhankelijk team. Wat u nu uiteindelijk leest in het eindrapport zijn de fiches die het beleidsteam nuttig vond om in kaart te brengen en aan de Kamer te adviseren. Daar zit niet een-op-een de wijze in zoals mevrouw Teunissen die destijds in het debat heeft verwoord, maar het ibo-team heeft wel degelijk naar deze varianten gekeken. U ziet een variant van de energiebelastingaanscherpingen zoals die door het onafhankelijke team als verstandig wordt gezien. Die zit uiteindelijk in het ibo.

Dan vroeg mevrouw Kröger ...

De **voorzitter**:
Nog even op dit onderwerp, want mevrouw Teunissen heeft die oude motie dus weer in de vaart gebracht. Ik weet niet of die indertijd geapprecieerd is.

Minister **Jetten**:
Nee. Mevrouw Teunissen heeft die bij indiening al aangehouden, maar ik zou 'm nu dus ook ontraden. Het ibo is afgerond, maar wij kunnen natuurlijk nu bij zowel het ibo-debat als bij de voorjaarsbesluitvorming wel degelijk naar de variant van de vlaktaks kijken.

De **voorzitter**:
Helder.

Mevrouw **Teunissen** (PvdD):
Ik begreep in het debat dat de minister na het ibo-rapport nog apart daarvan zou ingaan op de vlaktaks, maar misschien is het goed als we dat terugkijken. Misschien kan hij dat even nakijken en daar schriftelijk op terugkomen.

Minister **Jetten**:
Ik zal het volgende doen. In het uiteindelijke voorjaarspakket zitten wellicht ook aanpassingen in de energiebelastingen. Dan zal ik samen met de staatssecretaris Fiscaliteit en Belastingdienst in kaart brengen wat de voor- en nadelen van de verschillende opties zijn en waarom we voor dit pakket kiezen. Dan hoop ik dat ik daarmee aan uw informatiebehoefte kan tegemoetkomen.

Voorzitter. Mevrouw Kröger vroeg naar een reactie op het IPCC-rapport dat afgelopen weekend is uitgekomen. Dat is een snoeihard rapport. Het onderstreept dat de wereld niet op koers is om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5 graad en de urgentie van de global stocktake, die we later dit jaar doen bij de VN-klimaattop. Het is daarom extra belangrijk dat Nederland en de Europese Unie laten zien dat wij wel onze inspanningen voor meer en snellere klimaatactie opschroeven, zodat wij daar in ieder geval onze verantwoordelijkheid in nemen. Afgelopen maandag en dinsdag was in Kopenhagen een ministeriële bijeenkomst. Daar hebben we uitgebreid stilgestaan bij deze IPCC-aanbevelingen. Je voelde daar vanuit alle continenten de enorme urgentie om het dit keer beter te doen bij de VN-klimaattop, dus daar hoort u binnenkort meer over.

De **voorzitter**:
Eén korte vraag, mevrouw Kröger, want we moeten door.

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks):
Het is inderdaad belangrijk om te constateren dat dit laatste IPCC-rapport een hele harde waarschuwing is. Ik neem aan dat dat dus ook betekent dat het commitment om een

additioneel pakket ter waarde van 22 megaton ... Ik neem aan dat dat is wat er bij de Voorjaarsnota komt te liggen.

Minister **Jetten**:
Naast het feit dat we de doelen uit de Klimaatwet niet halen, onderstreept het IPCC-rapport inderdaad nogmaals de noodzaak om ook in Nederland weer klimaatmaatregelen te nemen.

Voorzitter. Via de hulplijn kreeg ik net het bericht dat variant D uit het ibo-rapport enigszins in de buurt komt van de vlaktaks waar mevrouw Teunissen het over had.

Tot slot de vraag van mevrouw Teunissen over de kredietverzekeringen waar de staatssecretaris Fiscaliteit u gisteren over heeft geïnformeerd. Vanaf dit jaar geldt het nieuwe ekv-beleid, waarin nadrukkelijk de 1,5 graadtoets zit. Op basis van onder andere het advies van het Internationaal Energieagentschap wordt gekeken in hoeverre leveringszekerheid en transitie onderdeel van aanvragen zijn. De aanvraag die gisteren is toegekend, betreft een project dat nog in de overgangsperiode viel. In de gesprekken daarover wordt het 1,5 graadscenario wel besproken, maar dat is geen hard toetsingscriterium. Daardoor is het project gisteren ook toegekend, omdat het voldoet aan de formele voorwaarden van de overgangsperiode.

De **voorzitter**:
Mevrouw Teunissen, één korte vraag.

Mevrouw **Teunissen** (PvdD):
De vraag was de volgende. In de overgangsperiode overweegt het kabinet nu een aantal ekv's goed te keuren en daar zitten ook fossiele ekv's tussen. De minister heeft eerder in het debat gezegd dat hij gaat kijken of die voldoen aan de 1,5 graad. Ik zal de letterlijke uitspraak er even bij pakken: "omdat er heel kritisch zal worden gekeken of die projecten nog passen binnen het 1,5 graadscenario". Dan heb ik het dus echt over die overgangsprojecten. Nou zegt de staatssecretaris over die projecten: dat gaan we niet doen; we gaan niet toetsen op 1,5 graad. Naar mijn idee spreekt het kabinet met één mond, dus ik zou graag van de minister, vanuit zijn regierol, willen horen dat hij wél gaat toetsen op de 1,5 graad.

Minister **Jetten**:
Wij hebben in het overgangsbeleid geen formele gronden om op basis daarvan die projecten af te wijzen. Daardoor kan de staatssecretaris niet anders dan deze ekv nu verstrekken.

De **voorzitter**:
Nee, mevrouw Teunissen, dit was het. Slechts één vraag, sorry.

Tot zover dit debat.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:
Dinsdag stemmen wij over de moties.